

Redder liv på Zanzibar

Bergensavisen 2. jan 1323 ord

Forfatter: LINDA HILLAND

side 12-13

Alexander Vietheer fra Paradis tok hele familien med seg til Zanzibar for å redde fødende kvinner.

ZANZIBAR: - På sykehuset her nede kaller alle pappa for Dr. Alex, forklarer Herman (5).

Han danser smilende rundt på gressplen foran den marmorhvite inngjerdede bygningen. Håret hans har nesten blitt helt hvitt etter snart fire måneder under Afrikas sterke sol. - Jeg har lært meg swahili. «Jambo», betyr hei, forklarer den lille gutten før han får øye på en firfisle som kravler over gårdsplassen. Skyper med venner Herman er ett av åtte barn som bor i «Haukeland House» sammen med familien sin. Felles for dem alle er at enten mamma eller pappa jobber på det lokale sykehuset Mnazi Mmoja Hospital (MMH). - Det er ganske fint å bo her, men jeg savner huset mitt på Paradis. Og pannekaker. Jeg savner også vennene mine, men det hjelper at jeg kan snakke med venninnen min Stella på Skype, forklarer Hannah (8). De seks siste årene har Haukeland universitetssykehus hatt et samarbeid med helsemyndighetene på øyen Zanzibar

utenfor Tanzania. Leger, sykepleiere og annet helsepersonell blir jevnlig sendt fra Bergen for å jobbe og lære opp ansatte ved sykehuset på Zanzibar. Samarbeidet har vært såpass omfattende at Haukeland fikk tildelt en tomt av styresmaktene på Zanzibar. I 2012 åpnet tidligere helseminister Anne-Grete Strøm-Erichsen «Haukeland House» med elleve leiligheter som det i dag bor 21 personer i. Føder seks barn i snitt Alexander Vietheer er gynekolog på Kvinneklinikken på Haukeland. Han bor egentlig i Bergen med familien sin, men bruker overlegepermisjonen til å jobbe ved Mnazi Mmoja Hospital. - Å være her nede gir meg en unik mulighet til å hjelpe, samtidig som jeg kan lære andre opp i faget mitt. Det handler ikke bare om å hjelpe fattige. Jeg får også trent meg på sykdommer og tilstander som er sjeldne hjemme, forklarer Alexander. I gjennomsnitt føder hver kvinne på Zanzibar seks barn. Fødeavdelingen har tre ganger så mange fødsler som på Haukeland. - Ukentlig dør det kvinner eller nyfødte barn i forbindelse med svangerskap og fødsel. Årsaken er som regel blødninger og høyt blodtrykk. Jeg må ofte gå forbi en pasient som har det vondt, fordi det er noen som har det verre. - Her på Zanzibar må du gjøre en helt annen prioritering enn hjemme på grunn stor mangel på personell og livsnødvendige medikamenter, påpeker han. Fotball ble redningen Å ta med seg hele familien ned til Zanzibar var en stor beslutning. - Vi var jo litt usikre på om familien ville være trygg. Dessuten vet vi hvor alvorlig det er for barn å få tropesykdommer. Men til slutt ble eventyrlysten for stor. Vi bestemte oss for å forsøke, forklarer Alessander. De ble møtt vegg av varme og rare lyder når familien gikk ut på det øverste trinnet i flytrappen i slutten av august. - Det var selvfølgelig tøft i starten, men å bo sammen med flere familier i samme situasjon hjelper. I begynnelsen handler det om å finne ut av alt fra hvor du skal kjøpe mat til å gjøre deg forstått av lokalbefolkningen. - Det var spesielt vanskelig for Herman som ikke fant seg helt til rette på den internasjonale skolen. Han var uten språk siden han ikke kunne engelsk. Alexander forteller at han fikk løst opp i situasjonen ved en tilfeldighet. - Herman elsker fotball. Derfor fikk han med seg en

[Vis avisside](#)

ball på skolen. Det gjorde at han fikk kontakt med de andre barna på en helt annen måte. Nå trives han godt. - Jeg må også takke min kone, Nina, som synes det var ok å ta permisjon fra sin jobb i fire måneder for å ta seg av barna. Malariatabletter i tillegg til myggnetting rundt sengene og knasking på malariatabletter, var det også en stor overgang for familien å bo i et hus med strengt vakthold. - Folk er veldig gjestfrie og hyggelige, men det har vært en økning av kriminalitet her nede. Vi lar derfor ikke barna bevege seg alene utenfor porten, og vi er også forsiktige med å gå lange turer etter mørkets frembrudd. For turister kan Zanzibar fremstå som et tropisk paradys. Asurblått hav, milelange strender og 30 grader året rundt. Men for bergenserne som jobber på sykehuset Mnazi Mmoja Hospital, brister idyllen så snart de har kommet innenfor sykehusdørene. - Flere har sagt at det er et «helvete» i ukedagene, og et «paradis» i helgene. Så kontrastfylt er det ikke, men vi prøver å nyte det eventyrøyen kan gi oss i helgene. Av og til drar vi til et fint hotell og koser oss der med venner. Selv om det var tøft i starten, tror Alexander at hele familien vil se tilbake på oppholdet med glede. - Både Herman og Hannah har lært mer engelsk enn hjemme. Samtidig har de fått en opplevelse av kultur, klima og alt det fremmede som jeg synes er ubetalelig. Annen virkelighet - Barna har fått mange venner på den internasjonale skolen her nede, og når vi de spør dem sier de har lyst til å bli boende i Zanzibar, sier Alexander. - Vi har vært heldige. Ingen av våre barn har blitt alvorlig syk mens vi har vært her nede, men noen episoder med høy feber har vært nok til at vi har vært bekymret. Alexander sier at turen har gitt hele familien en helt annen virkelighetsoppfatning. - Vi klager ofte over hvordan vi har det i Norge, men når du har vært her nede, skjønner du hvor godt vi har det, forklarer han. Men det er ikke slik at Alexander angreir på at han tok med familien sin til Afrika. - Mange ganger føler man seg maktesløs på grunn av mangel på hender og medisin. Det er mange bilder av pasienter som har brent seg fast i minnet mitt. Kvinner som er alene i fødsel. Syk, redd og søkende i blikket. - Og det har vært mange situasjoner der jeg ikke kan hjelpe dem, og dermed prioriterer dem bort. Det gjør at følelsen av suksess vil aldri helt inntreffe om en annen kvinne eller et foster dør ved siden av mens du reddet den ene. Men jeg kommer til å tenke tilbake igjen på er at vi jobbet med de lokale legene skulder mot skulder for å redde liv. - Jeg håper nå at mitt arbeid skal bære frukter, sier han. FAKTA ■ Avdeling for internasjonalt samarbeid ble etablert i 2003. ■ Haukeland universitetssjukehus (HUS) er det ledende sykehuset i Norge som deltar i internasjonalt arbeid. ■ Involvert i om lag 20 prosjekt, og koordinerer nå et økende antall bistandsprosjekter. ■ Prosjektene er hovedsakelig i Afrika og Asia, men også i Russland. ■ Avdelingen er hovedsakelig selvfinansiert, men har private bidragsytere som Trond Mohn, GC Rieber og Grieg Shipping. Men også andre enkeltpersoner på Vestlandet og i Bergen bidrar. KILDE: **HELSE BERGEN**

ZANZIBAR ■ En øygruppe på østkysten av Afrika. Zanzibar består av hovedøyene Unguja og Pemba, samt mange mindre øyer som ligger rundt disse ■ I april 1964 slo Zanzibar seg sammen med Tanganyika og ble til Tanzania. ■ Zanzibar har en viss grad av selvstyre. Det bor om lag 1,5 millioner mennesker på Zanzibar, tettest befolket er Zanzibar City med over 100 000 innbyggere. ■ Zanzibar City ligger rundt Stone Town som står på UNESCOs verdensarvliste med en blanding av afrikansk og arabisk historie og kultur KILDE: WIKIPEDIA

Bildetekst:

- VANSKELIG AVGJØRELSE: Å ta med seg hele familien til Zanzibar var en stor beslutning, men til slutt ble eventyrlysten for stor for familien Vietheer fra Fana. Her er Alexander, Nina, Hannah Sophie (8), Herman Constantin (5) og Frida Elise (3) foran «Haukeland House».

- AVSKJED: Om morgenen blir de norske barna blir kjørt av foreldrene til den internasjonale skolen på Zanzibar. Hannah har ikke lyst til å reise fra mamma Nina. - DØR: - To ganger i uken diskuteres hva vi kunne gjort annerledes for at ikke fødende kvinner skal dø fra oss. Slike møter har vi én gang i året på Haukeland, sier Alexander. - TROPISK PARADIS: Solnedgangene på Zanzibar er magiske. Etter en lang arbeidsdag er ingenting som å gå til stranden for et langt bad i Det indiske hav.